

ALEGERI PARLAMENTARE ȘI COMUNALE ÎN JUDEȚUL CAHUL ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

Cristian BOLOTNICOV

CZU: [94 + 324](478-24)"1919/1941"

b.c1998@outlook.com

The elections during the interwar period showed that Romania remained a democratic state despite all of the problems and political corruption it faced.

In this article, I tried to analyze main differences between the election processes of the entire country compared to the local levels taking Cahul District as an example.

Alegerile reprezintă unul dintre instrumentele democrației și o parte din esența acesteia. Reprezentând transferul puterii și suveranității de la cetățeni la persoanele alese să exercite mandatul limitat în timp și atribuții, ele au urmat pe parcursul timpului o cale lungă de evoluție ca abia în sec. XVIII să ajungă a fi reprezentative și cu sufragiu universal, cel puțin în rândul bărbaților. În același timp, în momentul actual, perioada interbelică nu este pe deplin cunoscută, iar aspectul electoral al vieții din Basarabia în perioada României mari este în mare parte unul șters, fiind abordate în studii alegerile din primul deceniu interbelic.

Din aceste considerente, propunem atenției Dvs. următorul studiu care intenționează să ofere o imagine mai clară și mai detaliată a ceea ce au reprezentat alegerile în Basarabia interbelică.

Primele alegeri parlamentare bazate pe sufragiu universal au avut loc în România Mare în anul 1919 și au fost organizate de Guvernul „tehnocrat” condus de generalul Arthur Văitoianu. Aceste alegeri au dat României întregite primul său Parlament, unde au fost aleși 837 de deputați și senatori, o cifră uriașă pentru acele vremuri și o disproporție evidentă între numărul populației și necesarul de reprezentanți. Totuși, menirea acelui legislativ a fost de a ratifica actele Unirii din 1918 și de a demonstra legalitatea acestora în fața Aliaților de la Conferința de pace de la Paris care a dus în cele din urmă la recunoașterea internațională a Marii Uniri. Politica românească în perioada interbelică a fost marcată de o instabilitate politică continuă, iar acest lucru s-a manifestat încă din primii ani de existență a statului național unitar român. Dizolvarea Parlamentului în 1919 a dus la alegeri parlamentare noi în 1920, 1921, iar alegerile din 1922 au adus în cele din urmă un câștigător clar în persoana Partidului Național Liberal și a lui Ion I.C. Brătianu care a

obținut un mandat și a devenit primul Guvern al României interbelice care și-a dus la capăt mandatul de 4 ani, după care instabilitatea politică a revenit, iar în al doilea deceniu aceasta s-a înrăutățit tot mai mult, ducând la o „explozie” de partide și grupări politice care au fragmentat serios societatea românească și a creat un teren fertil pentru instaurarea dictaturii regale a lui Carol al II-lea.

Când vorbim despre istoria electorală a României interbelice, este important să avem în vedere și faptul că evoluția și dezvoltarea sistemului electoral cunoaște două mari perioade distincte:

- Perioada 1919-1926: a mai fost numită în istoriografie și perioada „o țară, două sisteme” ca urmare a faptului că alegerile în întreaga țară nu se desfășurau după o legislație electorală unică. Basarabia și Vechiul Regat aveau sistemul reprezentării proporționale, iar Transilvania și Bucovina pe cel al majorității absolute sau relative. În plus, la primele alegeri cu sufragiu universal din 1919 în Transilvania a funcționat și principiul „acolo unde nu e concurență, nu se votează”, ceea ce a condus ca din cei 205 deputați aleși, doar 61 au avut parte de concurență [1, p. 23].

- Perioada 1926-1937, sau perioada Primei majoritare ce a dus la „mimarea” într-o oarecare măsură a democrației, în care legislația electorală a devenit unificată și aplicată pe întreg teritoriul țării. În această perioadă, s-a introdus și pragul de intrare de 2% în Parlament și a avut loc dispariția partidelor regionale ca urmare a fuziunii acestora cu cele din Vechiul Regat.

Analizând modul în care s-au desfășurat alegerile în județul Cahul, analiză care nu a fost realizată în mod planificat, din cauza pandemiei, am constatat totuși unele aspecte cel puțin inedite care țin de această regiune. În fapt, județul Cahul a fost o unitate administrativ-teritorială care nu a deviat prea mult de la specificul sudic al Basarabiei, care este o regiune preponderent populată de coloniști străini încă din perioada administrației țariste, dar spre deosebire de celelalte județe sudice, în Cahul nu au fost prezente rebeliuni sau acte de revoltă din partea populației alogene, probabil și din cauza că populația majoritară era românească și în cei 106 ani de ocupație aceasta nu își pierduse cu totul identitatea, iar mulți dintre ei „aveau legături de rudenie” cu cei din Vechiul Regat [2, p. 40]. În același timp, este de remarcat faptul că județul Cahul a fost considerat de către mulți ca fiind un bastion al Mișcării Legionare în Basarabia, acest lucru fiind demonstrat și de rezultatele alegerilor

parlamentare din iunie 1931, unde liderul Mișcării, Corneliu Zelea-Codreanu va obține un mandat de deputat și va consemna că din cele 34 000 de voturi obținute „Cahulul cu aproape 5 000 de voturi” [3, p.46].

Scopul prezentei lucrări a fost de a oferi o imagine mai clară și de a evidenția fazele premergătoare și evoluția sistemului electoral românesc în perioada interbelică, dar și modul în care legislația electorală decretată la nivel național era aplicată la nivel local și ce proporții a atins influența legionarilor în județul Cahul, precum și modul în care aceștia au atins un asemenea succes.

Concluzii. În decursul celor 22 de ani de existență a Statului Român, alegerile au asigurat existența mai mult sau mai puțin a unei democrații funcționale care a permis perindarea la putere a unor serii de partide și grupări politice care au reprezentat diverse categorii de populație.

Totuși, instabilitatea politică constantă și lipsa progreselor exprimate de nerealizarea promisiunilor din campania electorală, abuzurile guvernului și existența zestrei guvernamentale datorată lipsei sau unei culturi politice scăzute în rândurile populației au dus, în cele din urmă, la „falimentul” democrației românești interbelice.

În cadrul lucrării, am analizat și modul în care județul Cahul nu a făcut excepție de la specificul general al proceselor electorale din țară, fiind mai mult o regulă decât o excepție, cum ar fi în cazul celorlalte județe din sudul Basarabiei care de multe ori au fost sub „stare de alertă”. Cercetarea istoriei electorale a Basarabiei înlesnește promovarea în cadrul societății a unei imagini obiective și echilibrate privind viața politică din Basarabia interbelică. Având în vedere că în ziua de astăzi, perioada interbelică încă nu a ajuns să fie prezentată obiectiv din toate punctele de vedere, iar subiectivismul și anii de ocupație sovietică împiedică aflarea adevărului, chestiunea privind alegerile din provincia dintre Prut și Nistru ar trebui să prezinte un interes crescut din partea mediului academic din țara noastră.

Referințe:

1. PREDA, C. *Rumîniî fericiți – Vot și putere de la 1830 încoace*. Iași: Polirom 2012. 142 p.
2. GUSTI, Dimitrie. *Enciclopedia României*. Vol. II, 1938. (<http://romaniainterbelica.memoria.ro/judete/cahul/>) (accesat pe 30.05.2020).
3. ZELEA-CODREANU, C. *Pentru legionari*. București: Scara, 2015.

Recomandat

Anatol PETRENCU, dr. hab., prof. univ.